A°. 1827. N°. 3

ARNHEMSCHE COURANT

Zaturdag den 6 Januarij.

MADRID, den 21. December.

Daar de Engelsche gezant, de heer *Lamb*, dezer dagen weder toebereidselen tot vertrek maakte, heeft ons gouvernement bij dien minister zijne smeekingen, verontschuldigingen en verklaringen van berouw vernieuwd. Alle genoegdoening, welke zou verlangd worden, werd aangeboden. Het schijnt dat de heer *Lamb* eene vrij dreigende nota ingezonden had. Zoo veel verootmoediging en smeekgebeden maakten der Engelschen gezant eenigzins toegevend, en, in overeenstemming met den secretaris der Portugeesche legatie bij ons hof, werd het vereischte aldus bepaald: »Dat het Spaansche gouvernement op eene formele en stellige wijze zou verklaren of hetzelve de constitutionnele regering van Portugal al of niet erkende; zoo ja, dan moest het zulks terstond doen en in alles naar deze erkenning te werk gaan." Men verzekert, dat het gouvernement gretig de partij gekozen heeft om de constitutie van don *Pedro* te erkennen; dat bepaald werd, dat er vier renboden naar de vier kapiteins-generaal van onze grenzen met Portugal zouden afgezonden worden, ten einde de tijding over te brengen, dat de Koning de nieuwe regering van Portugal erkend had, met aanschrijving om zich dien overeenkomstig te gedragen. Tevens zou bepaald zijn, dat, zoo er weder Portugeesche deserteurs in Spanje mogten komen, dezelve zullen ontwapend, in pelotons verdeeld en door Spaansche officieren naar de Baskische provincien van Navarra gebragt worden. Naar Gallicie, Oud-Castilie en Estramadura is de noodige magt afgezonden, naar men zegt, ten einde het Spaansche grondgebied te doen eerbiedigen, indien de Portugeesche uitgewekenen met geweld zouden willen doordringen. Dan, naar hetgeen men van de trouweloosheid der Spaansche overheden heeft ondervonden, kan men op al die erkenningen en aanschrijvingen niet veel staat maken, en de magt, welke men heeft afgezonden om de Portugeesche deserteurs te beteugelen, zou wel kunnen dienen om hun de behulpzame hand te bieden.

Den 19. ontving de heer *Lamb* eenen koerier uit Londen, die hem depêches van zijn gouvernement overbragt; dadelijk daarop zond Zijne Excellentie eenen koerier naar Lissabon, en denzelfden nacht eenen anderen naar Londen. Denzelfden dag bragt een koerier van Parijs depêches voor ons gouvernement.

De boodschap van Zijne Br. M. aan het parlement, nopens de aanranding van Portugal; de verhandelingen in het parlement te dier gelegenheid; de door Engeland genomene maatregelen om Portugal te ondersteunen, dit alles is gisteren bij ons gouvernement bekend geworden door iemand, die den 12. door ons gezantschap te Londen als koerier is afgezonden. Die beambte heeft veel verhaald van de Engelsche troepen, die zich te Plijmouth en Falmouth bevonden, om naar Portugal afgezonden te worden. Bij zijne aankomst te Douvres, trof hij zeven Engelsche koeriers aan, die zich met hem naar Calais inscheepten. De koerier, die depêches naar den heer *Lamb* moest brengen, kwam den Spaanschen koerier verscheidene uren vooruit, zoodat de Engelsche gezant reeds den 19. wist hetgeen ons gouvernement 's anderen daags vernam. De afgezondene van onze ambassade te Londen werd gisteren avond bij het ministerie van buitenlandsche zaken geroepen, en 's nachts ten half twaalf ure werd de minister van oorlog nog bij den Koning ontboden. Het schijnt, dat de toebereidselen van Engeland de grootste angst bij ons hof veroorzaakt hebben.

Heden is er een koerier van Parijs met depêches voor het gouvernement aangekomen.

De minister van gratie en justitie heeft last gegeven om de stukken van zijn departement achter het slot te brengen, en alle zijne klerken afgezet; verscheidene beambten van de secretarie zijn mede in hunne bediening geschorst, uit hoofde van hunne ontrouw. Zij hebben, zegt men, aan agenten van den Engelschen gezant afschriften van geheime orders en andere stukken, betrekkelijk de zaken van Portugal, verkocht. Die handel was winstgevend; hij heeft den Engelschen staatsgezant zeker wel twaalf duizend harde piasters gekost. Het schijnt, dat hij zoo wel bediend werd, dat de aanschrijvingen hem, lang vóór ze verzonden werden, reeds bekend waren.

De partijen betwisten hier voorts elkanderen bij voortduring het veld. De gematigde partij is onder bestuur van den heer *Ofalea*, die de inwilliging der eischen van Engeland en Portugal voorstaat. De geloofspartij wordt door eenen der prinsen, alle de prinsessen, den minister *Calomarde* en pater *Cyrille d'Almeida* ondersteund. Zij wil oorlog en werkt alle schikkingen heimelijk met alle magt tegen. In bijzondere bezigingen is de Koning deze partij het meest genegen. Zij voert ook de ... van de koninklijke vrijmagt.

PETERSBURG, den 21. December.

... van het leger van Georgien, van den 25. November.

De adjudant generaal *Paskevitch* meldt, in zijne rapporten van den ... October, uit zijne legerplaats aan de rivier Tcherakene, dat hij met een gedeelte van het legerkorps onder zijne bevelen eene beweging heeft gemaakt tot boven de Aras, met het tweeledig oogmerk om de Perzen te beletten, geene aanzienelijke magt tegen het detachement van den kolonel *Mistchenko*, die door het Khanat van Schirvan trok, af te zenden, en om van de boorden van de Aras de vijandelijke benden te verdrijven, welke altijd gereed staan om de naburige dorpen aan te vallen en te plunderen. Deze beweging had bovendien ten doel om stellige berigten nopens den stand van het leger van *Abbas Mirza* in te winnen.

Den 25. October naderde een detachement Russische troepen het dorp Maralian, en maakte zich eene ondiepe, doorwaadbare plaats ten nutte om de Aras over te trekken, welke op die plaats niet boven de 50 sagenen breed is.

Eengie bataljons van het 41. Jagers, van het 7. Krabieniers en van het regement infanterie van Schirvan, trokken deze rivier over, op paarden van dragonders en kozakken. Dien zelfden dag trok de voorhoede van dit detachement, onder de orders van den majoor *Yondine* tot aan de steile boorden van een diepe gracht, 3 wersten boven de Aras gelegen, wierp eene brug over deze gracht en trok dezelve over.

Den 26. trok de adjudant-generaal *Paskevitch*, door bergengten, voorwaarts tot aan de rivier van Cara-Paschala, en overtuigde zich van de naauwkeurigheid der berigten, welke hij ontvangen had nopens den rugwaartschen togt van *Abbas-Mirza* naar Ardebil. Deze prins had slechts een gering getal troepen bij zich, en had de overigen tot aan de lente uit een doen gaan. Dienzelfden dag bragt de adjudant-generaal *Paskevitch*, na eenen togt van 20 wersten door moeijelijke wegen, den nacht door, bij de vallei van Dahli-Peremerhtij, en werd aldaar ingehaald door eenen troep van ongeveer 600 Tartaren en Armeniers te paard, die hij overhaalde om zich bij hem te voegen.

Den 27. trok hij tot 10 wersten boven de rivier van Cara-Paschala, alwaar hem een opperhoofd van een stam te gemoet kwam, die afgezonden was door 200 huisgezinnen van Russische onderdanen, die met geweld op Perzisch grondgebied waren gevoerd, en verlof verzochten om weder in de provincie Karabagh te mogen terug keeren. Op het berigt, dat een groot aantal huisgezinnen, insgelijks uit hunne woningen gesleept, op een ander punt in de nabijheid zich hadden nedergezet, werd de generaal-majoor *Schabelskij* met een detachement Kozakken en tartaarsche ruiterij afgezonden, om hen te bevrijden. In weerwil van den tegenstand des vijands, en de hinderpalen welke de aard van het terrein tegen de beweging onzer troepen opleverde, naderde de generaal *Schabelskij* tot aan de beek van Kalentar-Boulak, en bragt de ongelukkigen terug, die de Perzen hadden medegesleept.

Den 28. ontmoette de majoor *Poliakoff*, die eenen dergelijken last had, den vijand in eene engte, digt bij de kleine rivier van Deravourt; door onze troepen overhoop geworpen, verloren de Perzen in dit gevecht, de Begh van Schirvan, *Nouralij*, die gevangen genomen en *Mirza-Ismaïl*, die gedood werd. Bij dezen laatsten vond men een vaandel en een brief van *Abbas-Mirza*. In den loop van dienzelfden dag, had de generaal-majoor *Schabelskij* eene tweede ontmoeting met de Perzische ruiterij, welke insgelijks met eenen gelukkigen uitslag bekroond werd. Het legerkorps, onder het bevel van den adjudant-generaal *Paskevitch*, bragt den nacht van den 9. November door op 6 wersten afstand van Schakharla.

Het doel van de beweging, door onze troepen aan gene zijde van Aras, was dus volkomen bereikt: de vijand was van onze grenzen verdreven, verscheiden Russische onderdanen, door de Perzen weggevoerd, keerden naar hunne haardsteden terug; eindelijk, hadden wij eenen aanzienlijken voorraad verkregen door ons meester te maken, van hetgeen op vijandelijk grondgebied was bijeen gebragt. Alstoen oordeelde de adjudant-generaal *Paskevich* het noodeloos de Perzien verder te vervolgen, en trok den 11. en 12. November, digt bij Aslandouze weder over de Aras. Ofschoon de rivier op die plaats niet diep is, is echter de stroom derzelve zeer snel; de breedte der waadbare plaats is 70 sagenes. De overtogt der troepen duurde 8 uren en werd gelukkiglijk ten uitvoer gebragt.

De spoed en de goede uitslag van den togt, op den regter oever van de Aras ondernomen, heeft doen zien, dat de hinderpalen, welke de natuur zelve in die streken stelt, de Russische magt niet kan tegenhouden. Het grof geschut zelfs is die engten en steile hoogten overgetrokken, welke de Perzen altijd als het bolwerk van hun land hadden beschouwd.

Het legerkorps onder den adjudant-generaal *Paskevitch* heeft deszelfs oude stelling aan de rivier Tcherakene weder betrokken.

LONDEN, den 30. December.

Er zijn renboden van Berlijn en Weenen aangekomen, door welke men de gevoelens dier hoven, in opzigt tot de boodschap des Konings en tot de maatregelen van Engeland, ten aanzien van Portugal, verneemt; beide zijn het, naar men verzekert, volkomen met Engeland eens.

Men heeft nog geene dergelijke verzekeringen van Petersburg kunnen ontvangen; dan de taal en het gedrag van den Russischen gezant te Parijs laten geen twijfel op dit punt overig. Men zegt, dat de gevoelens van Keizer *Nicolaas* zich naar de liberale zijde neigen, sedert de bijzondere ontdekkingen, welke men bij het onderzoek der laatste zamenzwering gedaan heeft. Men denkt, dat de Keizer niet alleen gezind zal wezen om hetgeen in Portugal gebeurd is te bekrachtigen; maar dat hij ook, des noods, niet zal weigeren om mede te werken, ten einde in Spanje een beteren staat van zaken daar te stellen.

(*Times.*)

— De ministeriele *Courier* meldt, dat, volgens berigten uit Parijs, de heer *Salmon*, minister van buitenlandsche zaken van Spanje, aan den heer *Lamb* verklaard heeft, dat Zijne Katholijke Majesteit besloten heeft, zijne oude betrekkingen met de Portugeesche regering te herstellen. De heer *Salmon* heeft derhalve te kennen gegeven, dat hij zoodanigen staatsgezant, als de prinses-regentes zal willen benoemen, zal ontvangen, en den markies *Casa-Flores* bevolen heeft, om zijne ambts-betrekkingen te Lissabon te hervatten, wanneer de infante zich op gelijken voet met Spanje stelt.

De heer *Salmon* heeft voorts aan den heer *Lamb* de stelligste verzekering gegeven, dat het gedrag van de Spaansche regering voortaan naar hare woorden zal zijn, en hem alle maatregelen medegedeeld, welke men op de grenzen zal nemen, om de mogelijkheid van nieuwe verkeerdheden te beletten.

— In den handel en het fabrijkwezen bespeurt men bij voortduring eene aanmerkelijke verbetering. Ofschoon ongetwijfeld een groot gedeelte daarvan aan de speculanten toe te schrijven is, die het moede zijn hun geld of hun krediet langer onvruchtbaar te laten, en die inzonderheid door de nieuwe staatkundige gebeurtenissen, die eenen oorlog ten minste mogelijk maken, tot nieuwe ondernemingen aangemoedigd werden, zoo is echter de verbetering thans, daar de winter zich begint te doen gevoelen, regt welkom. Handel is daarenboven zonder speculatie niet denkbaar, en dezelve is dus goed, indien zij slechts niet overdreven wordt.

PARYS, den 2. Januarij.

Het ministeriele avondblad behelst de volgende tijdingen uit Lissabon, van den 20. December:

» De studenten hebben te Coimbre eene opschudding willen bewerken; maar op het eerste vertoon des garnisoens is alles tot orde wedergekeerd.

» Te Almeida hadden de opstandelingen den gouverneur gesommeerd hun de vesting over te leveren; toen zij kwamen om daarvan bezit te nemen, heeft het garnisoen een uitval gedaan en hen verstrooid. Te Amarante zijn zij mede terug gedreven.

» De opstandelingen hebben niet voorbij de linie van de Tamego kunnen komen; zij zijn op alle punten geslagen, waar zij de rivier wilden overtrekken.

» Het korps van den markies *van Chaves* is bij voortduring te Chaves, dat van den burggraaf *van Montalegre* te Ville-Real, dat van *Silveira* in de omstreken van Braganza."

— De onder-koning van Navarra heeft het eerst den Franschen kommandant van Pampelona gewaarschouwd van het gevaar, waarin de troepen onder zijne orders verkeerden.

Sedert de woeling der Apostolischen in Navarra zijn er nieuwe maatregelen van voorzorg genomen, ten einde alle onverhoedsche aanvallen dadelijk met kracht af te weren. Het geschut is te Pampelona steeds gereed op de wallen, en alle punten, die van belang zijn, worden zorgvuldig door de Fransche troepen bewaard.

BRUSSEL, den 4. Januarij.

Z. M. heeft den 28. December het volgende besluit genomen:

Wij WILLEM, *bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz. enz. enz.*

Overwegende, dat er vele bronnen voor de Nederlandsche Geschiedenis aanwezig zijn, welke nog niet naauwkeurig onderzocht noch bewerkt zijn, en dat er ook tot nog toe geene, op echte bescheiden gegronde, geschiedenis der Nederlanden, tot alle de gewesten van dit rijk betrekkelijk bestaat;

In aanmerking nemende het groot belang van eene zoodanige geschiedenis, tot aankweeking van vaderlandsliefde, bevordering van burgerdeugd en instandhouding van het nationaal karakter;

Gezien het rapport van onzen minister van binnenlandsche zaken van den 11. dezer n°. 115;

Hebben besloten en besluiten:

ART. 1. Er zullen middelen aangewend en aangewend worden, om de bronnen der Nederlandsche Geschiedenis, voor zoo verre die tot nog toe onbekend of nog niet volledig bewerkt mogten zijn, te doen opsporen, nader te onderzoeken, en, zoo veel noodig in het licht te geven.

2. Alle vaderlandsche geschied- en letterkundigen worden door ons uitgenoodigd, om, voor Paaschen aanstaande, aan ons in te zenden:

1°. Eene uitgewerkte schets, inhoudende een plan, naar hetwelk, volgens hunne meening, de Algemeene Nederlandsche Geschiedenis zoude behooren te worden bewerkt, op zoodanige wijze, dat dezelve alleen op de meest echte bescheiden gegrond en door dezelven geheel worde geregtvaardigd;

2°. Eene opgave der middelen, welke meest gepast worden geoordeeld om zoodanig plan te verwezenlijken.

3. Degeen, wiens ontwerp, na een opzettelijk bevolen onderzoek, aan ons het doelmatigste zal voorkomen en die overigens bekwaam en genegen mogt zijn om het meest gewigtige deel des werks op zich te nemen, zal door ons, op den nader te bepalen voet, tot Geschiedschrijver des rijks worden benoemd.

4. Zij, welke later afzonderlijke gedeelten der Nederlandsche Geschiedenis, bij afzonderlijke vragen voor te stellen, het best zullen hebben bewerkt, zullen niet alleen eene schadeloosstelling erlangen, maar ook door ons met eereblijken of anderzins worden beloond.

5. Onze minister van binnenlandsche zaken wordt gelast om aan de gouverneurs van alle provincien en van ons groothertogdom *Luxemburg* de noodige bevelen te geven, tot het onverwijld doen in orde brengen en rangschikken van alle provinciale, stedelijke en gemeente archieven, alsmede van die van alle corporatien; — en voorts om daarvan te doen opmaken naauwkeurige lijsten of registers, waarvan het duplicaat aan onzen voornoemden minister zal worden toegezonden, ten einde daarvan, voor de zamenstelling der Algemeene Nederlandsche Geschiedenis, in het vervolg zoodanig gebruik te maken, als zal vermeend worden te behooren.

Onze minister van binnenlandsche zaken is belast met de uitvoering van dit besluit.

ROTTERDAM, den 3. Januarij.

Van 1. Januarij tot 31. December 1826, zijn in de Maas en Goeree ingekomen 1587 en uitgezeild 1633 schepen. In 1825 waren ingekomen 1396 schepen, dus 191 minder, en uitgezeild 1610, dus 23 minder, dan in 1825.

De kommissie ter voorziening in den nood der behoeftigen, ten gevolge der thans heerschende ziekten in Overijssel enz., alhier gevestigd, heeft met de levendigste erkentenis ontvangen: van Schoklands ingezetenen, door den weleerw. heer *J. Bosch*, R. C. pastoor te Emmeloort . . . . *f* 11.65

Door den weleerw. heer *K. K. Winkel*, predikant te Ens 15.00

f 26.65

Van een onbekend menschenvriend alhier, twee goud-stukjes, ieder groot *f* 10, van N. N. te Delden 2 koupons No. 8133 en 8134, te zamen groot *f* 24.75; en door mejufvrouw *A. Grevenstuk*, van de kinderen harer breischool, één pak kousen.

De toestand der kranken hier ter stede schijnt over het algemeen iets beter dan vroeger; doch derzelver aantal is sedert de jongste veertien dagen aanzienlijk vermeerderd, zoodat het getal huisgezinnen, welke in onze zorge deelen, tot bijna 90 is geklommen. — Velen onder deze, welke voormaals hulps reeds bedankt hadden, en hunne beroepsbezigheden hervat, zijn weder ingestort, blijven zwak, aan koortsen sukkelen, en hebben op nieuw den bijstand der weldadigheid ingeroepen. Onderscheidene liefdegiften mogten wij sedert onze laatste advertentie in deze Courant ontvangen, en het was vooral door deze, dat wij ons tot heden nog in staat bevonden de kranken boven verwachting te kunnen bijstaan. — Dank, hartelijken dank, brengen wij daarvoor aan allen, welke ons pogen tot welzijn van ongelukkigen door ziekten wel wilden ondersteunen; maar pligt gebiedt ons tevens, onze door krankheid noodlijdende stadgenooten — welke vroeger nimmer eenigen onderstand behoefden — verder aan hunne weldadigheid, en aan die van het algemeen, nogmaals op de meest passende wijze aan te bevelen.

Bij ieder der leden onzer kommissie zijnde: *J. A. Broese*, *Gt. Brouwer*, *M. G. J. Feith*, *P. H. Gallé*, *G. H. Hein*, *U. O. Koolman* en *W. Leendertz*, blijft provisioneel nog eene geslotene Bus geplaatst.

Kampen, den 3. Januarij 1827.

Namens de voornoemde Kommissie,
G. H. HEIN, Voorz.
P. H. GALLÉ, Secret.

ARNHEM, den 6. Januarij.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den 5. Jan. 1 El 5 Palm 5 Duim; gewassen 25 D. gevallen 0 D.
Den 6. dito. 1 El 6 Palm 0 Duim; gewassen 5 D. gevallen 0 D.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.